

19. cordis.europa.eu/fp6/dc/index.cfm?fuseaction=UserSite.FP6HomePage
20. <http://www.umft.ro/newpage/en/international/fp6.htm>
21. <http://en.wikipedia.org/wiki/Elearning>
22. <http://www.skillsoft.com/infocenter/research/default.asp>
23. [http://www.towardsmaturity.org/article/2009/01/28/driving business benefits towards](http://www.towardsmaturity.org/article/2009/01/28/driving_business_benefits_towards)

ABORDĂRI DIDACTICE PENTRU FORMAREA COMPETENȚEI DE PRODUCERE A MESAJELOR SCRISE ÎN SITUAȚII DE COMUNICARE LA ELEVII NIVELULUI PRIMAR DE ÎNVĂȚĂMÂNT

*Ciobanu Valentina, dr., conf. univ.,
UPS „Ion Creangă” din Chișinău
Vrăjmașu Mariana, drd.,
UPS „Ion Creangă” din Chișinău*

CZU:37.016:811.135.1

Abstract

In this article we aim to research how we can streamline the formation of the competence to produce written messages to primary school students. The research results confirm that most teachers consider that the correct choice, formulation and analysis of the title of the composition, the practice of writing texts, compliance with the structural algorithm, but also the selection and application of teaching methods, recommended in composition lessons, contribute to streamlining skills training. production of written messages to primary school students. This specific competence is an important one and must be formed in the students of the primary level of gradual education, with a lot of responsibility and perseverance.

Key-words: drafting the text, composition technique, the structural algorithm, teaching methods.

Modernizarea procesului educațional la nivelul învățământului primar include și dezvoltarea competențelor comunicative scrise.

Studiul limbii și literaturii române în clasele primare se focalizează pe modelul comunicativ-funcțional ce presupune dezvoltarea integrată a capacităților ce vizează cele patru deprinderi integratoare: *înțelegerea după auz, vorbirea, lectura și scrierea*.

Astfel, scrierea este una dintre deprinderile integratoare care trebuie formată la această vârstă. În procesul didactic la disciplina Limba și literatura română nu poate fi conceput un succes real fără ca elevii să dispună de posibilitatea de a se exprima corect sub aspect lingvistic în formă scrisă.

„În structura curriculară sunt prevăzute: *competențe specifice, unități de competențe, unități de conținut, activități de învățare și produse școlare*” [2, p. 21].

Una dintre cele șase competențe specifice disciplinei Limba și literatura română este competența specifică 4. *Producerea de mesaje scrise în situații de comunicare, demonstrând tendințe de autocontrol și atitudine creatoare*, la care ne vom referi în cele ce urmează [1, p. 42].

În formarea competenței de producere a mesajelor scrise, Curriculumul actual pune accentul pe îmbinarea a trei componente de bază: *tehnica scrisului, folosirea regulilor de scriere ortografică și de utilizare a semnelor de punctuație și producerea textelor scrise*.

„Dezvoltarea competenței de producere a mesajelor scrise în clasele primare este o competență foarte importantă, care se înscrie în primatul disciplinei Limba și literatura română” [2, p. 42].

Competența de a-și expune coerent gândurile în formă scrisă este una din cele mai complicate. Tehnica compunerii se însușește treptat, urmărindu-se obiective și conținuturi specifice pentru fiecare clasă.

Compunerea are următoarele *obiective*:

- Însușirea exprimării corecte scrise.
- Dezvoltarea gândirii și imaginației.
- Formarea deprinderii de a ordona logic ideile.
- Formarea deprinderii de a crea idei.

Conform curriculumului pentru învățământul primar, pentru a contribui la formarea competenței de producere a mesajelor scrise în situații de comunicare, trebuie să ajungem la anumite *finalități* cu elevii din clasele primare. Finalitățile specifice de producere a mesajelor scrise în situații de comunicare îmbină cele trei componente: ***scrisul, ortografia și punctuația, contextele scrise.***

„Producerea textelor scrise se prezintă în curriculumul actual, îmbinând *elementele inerente de dezvoltare a tehnicii scrisului* cu cele *de creare/producere a propozițiilor și textelor*. Baza pe care o punem în clasele primare la *tehnica scrisului*, la *ortografie*, dar și la modul de a gândi creativ și de a fi responsabil în *producerea mesajelor scrise* formează „zestrea intelectuală” a vorbitorului cult de limba română și merită *eforturi mari din partea învățătorului, elevilor și părinților*” [2, p. 43].

Referindu-ne la componenta de *producere a mesajelor scrise*, vom ilustra evoluția finalităților specifice alcătuirii textelor scrise. La nivelul învățământului primar, competența de elaborare a mesajelor scrise se formează gradual și poate fi dezvoltată prin *compuneri*. Deprinderea de a-și expune coerent gândurile în formă scrisă este una din cele mai complicate și necesită din partea elevilor însușirea unor priceperi speciale.

„*Compunerile* reprezintă rezultanta unei *activități intelectuale complexe*, care implică sinteza cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor dobândite de elevi în cadrul lecțiilor de gramatică, lectură, precum și la alte obiecte” [4, p. 368].

Ioan Șerdean susține: „*compunerile* sunt o sinteză a tot ceea ce învață elevii, îndeosebi la disciplinele din aria curriculară „Limbă și comunicare”, mai ales sub raportul *corectitudinii exprimării*” [5, p. 236].

Cadrele didactice din învățământul primar trebuie să cunoască foarte bine metodologia producerii mesajelor scrise la nivelul învățământului primar, cerințele obligatorii și etapele elaborării unei compuneri.

Pentru ca elevii din clasele primare să poată mai ușor elabora textele proprii, este foarte important să le propunem algoritmul tehnicii compunerilor „de tip structural: titlu și 3 aliniate constituite din introducere, cuprins și încheiere” [2, p. 45].

Este foarte important să explicăm elevilor că introducerea trebuie să fie scurtă și include formularea clară a problemei tratate, cuprinsul are cea mai mare întindere și include desfășurarea evenimentelor, iar încheierea exprimă atitudinea și concluziile autorului față de tema abordată.

Cadrele didactice trebuie să cunoască algoritmul alcătuirii unei compuneri, care este specific fiecărui tip de compunere, ce constituie instrumentul de muncă intelectuală care îi ajută pe elevi să ordoneze ideile și să respecte etapele unei compuneri.

„În clasele primare exersarea compunerilor are ca obiectiv principal însușirea unor instrumente și tehnici și vor fi determinați să înțeleagă că orice compunere scrisă de ei, trebuie să fie a lor, să reprezinte imaginația, sensibilitatea și trăirile lor” [3, p. 254].

Pentru a determina unele aspecte didactice ce țin de eficientizarea formării competenței de producere a mesajelor scrise la elevii din clasele primare, am realizat o investigație care s-a desfășurat pe un eșantion format din 20 de cadre didactice din Școala primară nr. 83 „Grigore Vieru” din Chișinău. La realizarea acestei cercetări am aplicat ancheta, utilizând ca instrument – chestionarul, care a fost alcătuit din 6 întrebări.

Rezultatele chestionării celor 20 de cadre didactice din învățământul primar au arătat că la primul item „*Ce presupune producerea de mesaje scrise?*”, 60% dintre cadrele didactice consideră că producerea de mesaje scrise presupune elaborarea unor texte scrise, 25 % dintre acestea presupun că este scrierea compunerilor, iar 15% susțin că presupune elaborarea textelor literare și nonliterare.

La cel de-al 2-lea item – „*Cât de mult ajută compunerile la formarea competenței de producere a mesajelor scrise la elevii din clasele primare?*”, 75% dintre cadrele didactice consideră că anume compunerile ajută *foarte mult* elevii la formarea acestei competențe, iar 25% menționează că toate tipurile de compuneri contribuie *mult* la formarea acestei competențe.

Referitor la cea de-a 3 întrebare: „*În ce măsură îi ajută pe elevi la elaborarea textelor scrise, corectitudinea alegerii, formulării și analizei titlului compunerii?*”, cadrele didactice investigate au formulat următoarele răspunsuri: 65% (13 învățători) consideră că *alegera, formularea și analiza corectă a titlului compunerii* ajută *foarte mult* elevii în elaborarea textului scris, iar 35% (7 învățători) apreciază că ajută *mult* la formarea competenței de elaborare a textului scris.

La cel de-al 4-lea item: „*Cât de mult contribuie cunoașterea algoritmului structural al unei compuneri în elaborarea textelor scrise?*”, 70% dintre cadrele didactice, adică 14 învățători, consideră că algoritmul structural contribuie *foarte mult* la elaborarea textelor scrise, 30% (6 cadre didactice) au menționat că acest algoritm contribuie *mult* la producerea textelor scrise și niciun cadru didactic nu a menționat că acest algoritm contribuie *puțin* la formarea acestei competențe.

Cât privește cel de-al 5-lea item: „*Care sunt tipurile de compuneri la scrierea cărora elevii din clasele primare întâmpină dificultăți?*”, învățătorii chestionați au dat următoarele răspunsuri: 60% dintre cadrele didactice, adică 12 învățători, consideră că la *compunerile cu titlul dat* elevii din clasele primare întâmpină *cele mai mari dificultăți*, întrucât se dă doar titlul, 30% (6 cadre didactice) au menționat că întâmpină *mari dificultăți* la scrierea *compunerilor-descriere* și 10% dintre cadrele didactice (2 învățători) consideră că pentru unii elevi din clasele primare este *dificil să scrie și compunerile cu sfârșitul dat*.

Referindu-ne la cel de-al 6-lea item – „*Care sunt cele mai eficiente metode didactice aplicate la formarea competenței de producere a mesajelor scrise?*”, învățătorii chestionați au dat următoarele răspunsuri: 65% dintre cadrele didactice (adică 13 învățători) au menționat că cele mai eficiente sunt metodele activ-participative: *Atelierul de scriere, Scrierea liberă, Maratonul de scriere*, iar 35% dintre cadrele didactice (7 învățători) au menționat că sunt eficiente metodele tradiționale ca: *exercițiul, explicația, conversația*.

Toate aceste răspunsuri au constituit ca argumente în vederea eficientizării formării competenței de producere a textelor scrise la elevii din clasele primare.

Analizând rezultatele eșantionului supus evaluării, am constatat că majoritatea cadrelor didactice consideră că anume corectitudinea *alegerii, formulării și analizei titlului compunerii, exersarea elaborării textelor scrise, respectarea algoritmului de tip structural, dar și selectarea*

și aplicarea metodelor didactice, recomandate la lecțiile de compunere, contribuie la eficientizarea formării competenței de producere a mesajelor scrise la elevii din clasele primare. Argumentele aduse de către cadrele didactice confirmă importanța compunerilor în formarea competenței de producere a mesajelor scrise la elevii nivelului primar de învățământ.

Această competență specifică este una importantă și trebuie formată la elevii nivelului primar de învățământ gradual, cu multă responsabilitate și perseverență.

BIBLIOGRAFIE

1. *Curriculum național. Învățământ primar*, aprobat prin Ordinul MECC nr.1124 din 20.07.201.
2. *Ghid de implementare a curriculumului pentru învățământul primar*. Chișinău: MECC; Lyceum, 2018.
3. NICULESCU, E. *Didactica limbii și literaturii române pentru învățământul primar*. Bacău: Editura Egal, 2003.
4. NUȚĂ, S. *Metodica predării limbii și literaturii române în clasele primare*. București: Editura Aramis, 2002.
5. ȘERDEAN, I. *Didactica limbii și literaturii române în învățământul primar*. București: Editura Corint, 2003.

EDUCAȚIA PENTRU TOLERANȚĂ – DIMENSIUNE A NOILOR EDUCAȚII

*Garștea Nina, dr., conf. univ.
UPS „I. Creangă” din Chișinău*

CZU:37.015

Abstract

This article presents education for tolerance in socio-pedagogical approach. Education for tolerance is part of “new trends in education” launched by UNESCO in order to respond to the requirements and problems of the nowadays world. It can be educated in the school and not only by having as reference the tolerance’s principles. Tolerance for education is an indispensable condition of the professionalism, of any efficient educational event.

Key-words: tolerance, education for tolerance, the pedagogy of tolerance.

Orice societate se caracterizează prin anumite particularități datorate tradițiilor stabilite pe parcursul existenței sale, marcate de mondializarea economiei și accelerarea mobilității, comunicării, integrării și interdependenței, migrațiilor și deplasărilor de mare amploare ale populațiilor, urbanizării și mutațiilor în sfera formelor de organizare socială. Din moment ce nu este nici într-o parte a lumii o situație care să nu se caracterizeze prin diversitate, este necesară educația în spiritul toleranței, cultivarea unui comportament tolerant și a unor relații interpersonale pătrunse de înțelegere și respect reciproc. Calitatea unei societăți depinde de modul de conviețuire al membrilor ei, de măsura în care aceștia se acceptă și se susțin, învață unii de la alții, își unesc eforturile pentru binele comun, spre ameliorarea continuă a vieții lor materiale și spirituale.

Toleranța este un subiect complex și controversat, dar necesar atât pentru societatea civilă, cât și pentru supraviețuirea omenirii. În literatura de specialitate se atestă variate și contrastante concepte și percepții ale toleranței, care îi obscurizează sensul și țin de condițiile sociale care fac ca aceasta să apară drept un obiectiv aproape de neatins.

În istoria culturii europene noțiunea de toleranță apare la începutul secolului al XVI-lea în strânsă legătură cu gândirea umanistă, exprimând reacția la un comportament neadecvat. Începând cu secolul al XVIII-lea, toleranța este percepută de Occidentul creștin ca un atribut social pozitiv. Potrivit călugărului budist, Prayudh Payutto, căruia în 1994 i-a fost decernat premiul UNESCO „Educație pentru pace”, toleranța este echivalată cu menținerea păcii, fiind